

Član 109.

Vanjska površina tlačnih posuda izrađenih od čelika, osim od nerđajućeg čelika, mora biti zaštićena od korozije.

Član 110.

Tlačna se posuda može ugrađivati samo na temelju tehničke dokumentacije postrojenja u čijem se sastavu posuda upotrebljava. Dokumentacija mora sadržati točnu shemu postrojenja s tokovima i parametrima radnih tvari, presjecima cjevovoda, nazivnim otvorima i nazivnim tlakovima ugrađene armature, mjernim, regulacionim i sigurnosnim uređajima.

IX. MJERE ZA SIGURNU UPOTREBU POSUDA

Član 111.

Tlačna se posuda ne smije staviti u promet odnosno isporučiti niti upotrebljavati ako nema tehničku dokumentaciju što je utvrđena propisom o jugoslavenskom standardu za istovrsni postupak obrade i oblik tehničke dokumentacije za tlačne posude.

Član 112.

Na pogodnom, vidljivom mjestu prostora u kojem se nalazi postrojenje u sastavu kojeg je tlačna posuda čija sadržina može izazvati štetne posljedice za okolinu, moraju biti istaknuta uputstva i postupak za poduzimanje hitnih mjera u slučaju izvanrednog događaja.

Član 113.

Ako se zapazi da je rad manometra na tlačnoj posudi neispravan, rukovalac posude mora odmah obaviti kontrolu i zahtijevati eventualnu zamjenu manometra neovisno o propisanim rokovima kontrole.

Član 114.

Ako dođe do eksplozije ili nesreće, pogon se mora odmah obustaviti, i to na takav način da ne uzrokuje veću materijalnu štetu ili ne ugrozi život i zdravlje ljudi.

Član 115.

Ako se promijeni mjesto postavljanja posude, obavi rekonstrukcija, remont i popravak, izmijene tlačni dijelovi i obavi redovni i izvanredni pregled, u tehničku se dokumentaciju unose odgovarajući podaci, s dokazima.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 116.

Na posude koje su stavljene u pogon prije dana stupanja na snagu ovog pravilnika te na posude koje su u izradi ili su pripremljene za izradu primjenjivat će se propisi koji su važili do dana stupanja na snagu ovog pravilnika, osim u pogledu periodičnih pregleda, ispitivanja i sigurnosnih mjera koje se moraju provoditi prema odredbama ovog pravilnika.

Član 117.

Za sve tlačne posude koje su izrađene prije dana stupanja na snagu ovog pravilnika mora se, u roku od

tri godine od dana stupanja na snagu ovog pravilnika, obaviti kontrolni proračun čvrstoće prema čl. 6. do 9. ovog pravilnika.

Član 118.

Na dan stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje važiti član 3a. tehničkih propisa za izradu i upotrebu parnih i vrelovodnih kotlova, parnih posuda, pregrijača pare i zagrijača vode (Dodatak »Službenog lista FNRJ«, br. 7/57 i 3/58 i »Službeni list SFRJ«, br. 56/72) koji su sastavnim dijelom Pravilnika o tehničkim propisima za izradu i upotrebu parnih i vrelovodnih kotlova, parnih sudova, pregrijača pare i zagrijača vode (»Službeni list FNRJ«, br. 7/57 i 3/58 i »Službeni list SFRJ«, br. 56/72).

Član 119.

Ovaj pravilnik stupa na snagu nakon proteka dva mjeseca od dana objave u »Službenom listu SFRJ«.

Br. 50-676/1

Beograd, 17. siječnja 1983.

Direktor
Saveznog zavoda za standardizaciju
Vukašin Dragojević, v. r.

228.

Na temelju člana 56. st. 1. do 4, člana 58. stava 3. i člana 60. Zakona o standardizaciji (»Službeni list SFRJ«, br. 38/77 i 11/80), direktor Saveznog zavoda za standardizaciju izdaje

N A R E D B U

O OBAVEZNOJ ATESTIRANJU RUČNIH I PRIJEVOZNIH APARATA ZA GAŠENJE POŽARA

1. Postupak obaveznog atestiranja ručnih i prijevoznih aparata za gašenje požara provodi se na ovaj način:

1) za proizvode iz domaće proizvodnje atestira se tip proizvoda uz kontrolu podudarnosti proizvoda iz proizvodnje s atestiranim tipom, prema točki 2.4 jugoslavenskog standarda JUS A. K2.003 — Postupci ispitivanja za atestiranje i znak kvalitete;

2) za proizvode iz uvoza atestira se tip proizvoda uz kontrolu podudarnosti proizvoda iz svake partije isporuke istoga tipa i porijekla.

Pod tipom proizvoda, prema ovoj naredbi, razumijeva se aparat za gašenje požara s istim načinom prijevoza (ručni ili prijevozni) i istim sredstvom za gašenje požara (prah, kemijska pjena, zračna pjena, voda, ugljični dioksid).

2. Ispitivanju radi obaveznog atestiranja podliježu ove karakteristike kvalitete proizvoda iz točke 1. ove naredbe:

- 1) otpornost na vibracije;
- 2) uspješnost gašenja požara;
- 3) domet mlaza i vrijeme neprekidnog pražnjenja;
- 4) količina pjene;
- 5) izdržljivost pod tlakom;
- 6) nepropustljivost;

7) uspješnost sigurnosne naprave;

8) upotrebljivost za gašenje požara na električnim instalacijama.

3. Vrijednosti karakteristika kvalitete proizvoda iz točke 1. ove naredbe što podliježu ispitivanju radi obaveznog atestiranja utvrđene su ovim jugoslavenskim standardima:

1) jugoslavenskim standardom JUS Z. C2.020 — Ručni i prijevazni aparati za gašenje požara. Opće odredbe;

2) jugoslavenskim standardima JUS Z. C2.030 — Ručni i prijevazni aparati za gašenje požara. Ručni aparati za gašenje kemijskom pjenom;

3) jugoslavenskim standardom JUS Z. C2.035 — Ručni i prijevazni aparati za gašenje požara. Ručni aparati za gašenje prahom;

4) jugoslavenskim standardom JUS Z. C2.040 — Ručni i prijevazni aparati za gašenje požara. Ručni aparati za gašenje ugljičnim dioksidom;

5) jugoslavenskim standardom JUS Z. C2.050 — Ručni i prijevazni aparati za gašenje požara. Ručni aparati za gašenje vodom i zračnom pjenom;

6) jugoslavenskim standardom JUS Z. C2.055 — Ručni i prijevazni aparati za gašenje požara. Ručni aparati za gašenje zračnom pjenom;

7) jugoslavenskim standardom JUS Z. C2.060 — Ručni i prijevazni aparati za gašenje požara. Ručni aparati za gašenje vodom;

8) jugoslavenskim standardom JUS Z. C2.130 — Ručni i prijevazni aparati za gašenje požara. Prijevazni aparati za gašenje kemijskom pjenom;

9) jugoslavenskim standardima JUS Z. C2.135 — Ručni i prijevazni aparati za gašenje požara. Prijevazni aparati za gašenje prahom;

10) jugoslavenskim standardom JUS Z. C2.140 — Ručni i prijevazni aparati za gašenje požara. Prijevazni aparati za gašenje ugljičnim dioksidom.

4. Karakteristike kvalitete proizvoda iz točke 1. ove naredbe ispituju se na način određen jugoslavenskim standardom JUS Z. C2.022 — Ručni i prijevazni aparati za gašenje požara. Metoda ispitivanja.

Prije ispitivanja proizvoda iz točke 1. ove naredbe provjeravaju se njihove oznake i konstrukcijski parametri.

5. Uzorke radi ispitivanja karakteristika kvalitete proizvoda iz točke 1. ove naredbe uzima organizacija ovlaštena za atestiranje.

Za proizvode iz domaće proizvodnje uzorci se uzimaju iz proizvodnje, a za proizvode iz uvoza — sa skladišta uvoznika.

Za ispitivanje radi obaveznog atestiranja uzima se po tri uzorka istog tipa.

O uzimanju uzoraka vodi se zapisnik.

Ovlaštena organizacija dužna je nakon ispitivanja uzorke vratiti proizvođaču odnosno uvozniku.

6. Izvještaj o ispitivanju radi obaveznog atestiranja proizvoda iz točke 1. ove naredbe sadrži podatke:

1) o proizvodu (naziv, vrsta i tip, godina proizvodnje, vrijeme neprekidnog pražnjenja, vrsta požara za gašenje kojih je namijenjen, temperaturno područje u kojem je upotrebljiv);

2) o proizvođaču odnosno uvozniku (tvrtka) odnosno ime i sjedište;

3) o uzimanju uzoraka (broj i datum zapisnika o uzimanju uzoraka);

4) o količini uvezenih aparata (ako su aparati uvezeni);

5) o propisima po kojima je obavljeno ispitivanje odnosno postupku ispitivanja;

6) o rezultatima ispitivanja;

7) o broju izdanog atesta;

8) o mjestu i datumu izdavanja izvještaja o ispitivanju.

Izvještaj o ispitivanju mora biti ovjeren potpisom ovlaštenog radnika organizacije ovlaštene za atestiranje i pečatom te organizacije.

7. Za proizvode iz točke 1. ove naredbe za koje se ispitivanjem utvrdi da udovoljavaju propisanim uvjetima i zahtjevima što se tiče karakteristika kvalitete, organizacija ovlaštena za atestiranje izdaje atest, uz koji prilaže izvještaj o ispitivanju.

Rok važenja atesta nije ograničen ako se kontrolnim ispitivanjem utvrdi da se proizvodi iz proizvodnje ili iz uvoza podudaraju s atestiranim tipom.

8. Proizvode za koje je izdan atest proizvođač odnosno uvoznik označava atestnim znakom nanošenjem boje na aparat ili naljepnicom, pri čemu veličina B iz točke 4. Naredbe o izgledu i upotrebi atestnog znaka (»Službeni list SFRJ«, br. 4/79 i 31/81) iznosi 10 do 30 mm. Ispod atestnog znaka upisuju se dvije slovne i dvije brojčane oznake. Slovne se oznake odnose na grupu i podgrupu jugoslavenskih standarda kojima pripadaju (ZC) — Ručni i prijevazni aparat za gašenje požara, a brojčane oznake označavaju šifru organizacije ovlaštene za obavezno atestiranje.

9. Kontrola podudarnosti proizvoda obavlja se ovako:

1) za proizvode iz domaće proizvodnje kontrola podudarnosti obavlja se svake dvije godine, s tim što organizacija ovlaštena za atestiranje uzima iz proizvodnje po jedan uzorak od svakoga tipa proizvoda;

2) za proizvode iz uvoza kontrola podudarnosti obavlja se za svaku partiju isporuke, s tim što organizacija ovlaštena za atestiranje uzima sa skladišta uvoznika po jedan uzorak od svakoga tipa proizvoda istog porijekla.

Prije kontrole podudarnosti provjeravaju se oznake i konstrukcijski parametri proizvoda iz točke 1. ove naredbe.

Za kontrolu podudarnosti s atestiranim tipom ispituju se ove karakteristike kvalitete:

1) nepropustljivost;

2) usješnost sigurnosne naprave;

3) domet mlaza i vrijeme neprekidnog pražnjenja.

Metode ispitivanja utvrđene su jugoslavenskim standardom JUS Z. C.022 — Ručni i prijevazni aparati za gašenje požara. Metoda ispitivanja.

Ako se ispitivanjima karakteristika kvalitete utvrdi da se aparati podudaraju s atestiranim tipom, organizacija ovlaštena za atestiranje navodi to u izvještaju o kontroli podudarnosti proizvoda s atestiranim tipom.

Izveštaj o kontroli podudarnosti proizvoda s atestiranim tipom izdaje se na način utvrđen u točki 6. ove naredbe.

10. Za atestiranje ručnih i prijevoznih aparata za gašenje požara može se ovlastiti organizacija udruženog rada koja opremljenošću i stručnim kvalifikacijama kadrova udovoljava ovim uvjetima:

- a) opremljena je:
 - 1) poligonom za ispitivanje (tipna žarišta razreda A, B, C, D i E);
 - 2) požarnom kućom;
 - 3) hidrauličnim laboratorijem;
 - 4) prijenosnim klipnim i ručnim crpkama s visokim tlakom;
 - 5) laboratorijem s uređajima za ispitivanje sigurnosnih ventila;
 - 6) uređajem za termostatiranje uzoraka;
 - 7) uređajem za umjetno starenje uzoraka;
 - 8) uređajem za centrifugiranje uzoraka;
 - 9) uređajem za ispitivanje viskoziteta uzoraka;
 - 10) refraktometrom;
 - 11) uređajem za proizvodnju pjene;
 - 12) aparatom za određivanje napona smicanja pjene;
 - 13) uređajem za određivanje napona ekspanzije pjene;
 - 14) aparatom za određivanje stupnja rezistentnosti pjene na utjecaj plamena;
 - 15) aparatom za određivanje površinskog napona pjene;
 - 16) priborom za određivanje specifične mase sredstava za gašenje;
 - 17) vibracionim stolom;
 - 18) uređajem za ispitivanje upotrebljivosti aparata za gašenje požara na električnim instalacijama;
 - b) za poslove atestiranja imade radnike:
 - 1) s visokom školskom spremom, odgovarajuće struke, najmanje s pet godina radnog iskustva na poslovima ispitivanja aparata za gašenje požara — ako je riječ o radniku koji rukovodi ispitivanjem aparata za gašenje požara;
 - 2) s višom ili srednjom stručnom spremom, odgovarajuće struke, najmanje s tri godine radnog iskustva na poslovima ispitivanja aparata za gašenje požara — ako je riječ o stručnim radnicima.
11. Organizacija udruženog rada ovlaštena za atestiranje dužna je proizvode atestirati i kontrolirati njihovu podudarnost s atestiranim tipom u roku od 30 dana od dana uzimanja uzoraka za atestiranje.
12. Ova naredba stupa na snagu nakon protoka jedne godine od dana objave u »Službenom listu SFRJ«.

Br. 50-1341/1-83
Beograd, 26. siječnja 1983.

Direktor
Saveznog zavoda za
standardizaciju
Vukašin Dragojević, v. r.

229.

Na temelju člana 114. stava 3. Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (»Službeni list SFRJ«, br. 22/77 i 13/82), Savezni komitet za saobraćaj i veze, Republički komitet za saobraćaj SR Bosne i Hercegovine, Republički komitet za saobraćaj i veze, pomorstvo i putnu privredu SR Crne Gore, Republički komitet za pomorstvo, saobraćaj i veze SR Hrvatske, Republički komitet za saobraćaj i veze SR Makedonije, Republički komitet za saobraćaj i veze SR Slovenije, Republički komitet za saobraćaj i veze SR Srbije, pokrajinska uprava za saobraćaj SAP Kosova i Pokrajinski komitet za saobraćaj i veze SAP Vojvodine zaključuju

DOGOVOR

O STRUČNOM DIJELU ISPITNOG PROGRAMA ZA STJECANJE ZVANJA ČLANOVA POSADE BRODOVA JUGOSLAVENSKE TRGOVAČKE MORNARICE

Član 1.

Savezni komitet za saobraćaj i veze, Republički komitet za saobraćaj SR Bosne i Hercegovine, Republički komitet za saobraćaj i veze, pomorstvo i putnu privredu SR Crne Gore, Republički komitet za pomorstvo, saobraćaj i veze SR Hrvatske, Republički komitet za saobraćaj i veze SR Makedonije, Republički komitet za saobraćaj i veze SR Slovenije, Republički komitet za saobraćaj i veze SR Srbije, Pokrajinska uprava za saobraćaj i veze SAP Kosova i Pokrajinski komitet za saobraćaj i veze SAP Vojvodine (u nastavku teksta »sudionici dogovora«), radi izvršenja obaveze iz člana 114. stava 3. Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, ovim dogovorom utvrđuju stručni dio ispitnog programa za stjecanje zvanja članova posade brodova Jugoslavenske trgovačke mornarice.

Član 2.

Stručnim su dijelom ispitnog programa za stjecanje zvanja članova posade pomorskih brodova Jugoslavenske trgovačke mornarice obuhvaćeni:

1) Za zvanje mornara — motorista:

a) Navigacija: svjetla i oznake na plovnom putu; pomorske karte i rad na njima; priručnici i sredstva za navigaciju; određivanje točke broda i plovidba u svim vremenskim uvjetima u obalnoj plovidbi; čamci i brodovi; brodsko skladište i osiguranje tereta za vrijeme plovidbe; uređaji za ukrcaj i iskrcaj tereta; sidrenje; kormilarenje; održavanje čamaca i brodova; brodska užad; oprema za spašavanje; osnove stabilizacije broda; postupak u slučaju požara, prodora vode, nasukanja i napuštanja broda i izbjegavanje sudara na moru (teorijski i praktično).

b) Brodska postrojenja: vrsta brodskih motora i princip rada; uključivanje motora; sistemi hlađenja i podmazivanja; goriva i maziva za motore; vrste i namjena pomorskih strojeva i uređaja; prenosioci snage; brodske instalacije; spremnici goriva, maziva i vode (teorijski i praktično).

c) Zaštita na radu i zaštita mora od zagađivanja: izvori povreda na radu; osobna i kolektivna zaštita na plovnom objektu; mjere protiv zagađivanja mora s plovnih objekata pružanje prve pomoći na plovnom objektu; protupožarna zaštita (usmeno).

2) Za zvanje kormilara:

a) Navigacija: upotreba kompasa, smjerne ploče, pomorske karte, broskog pilota (peljara), popisa svje-